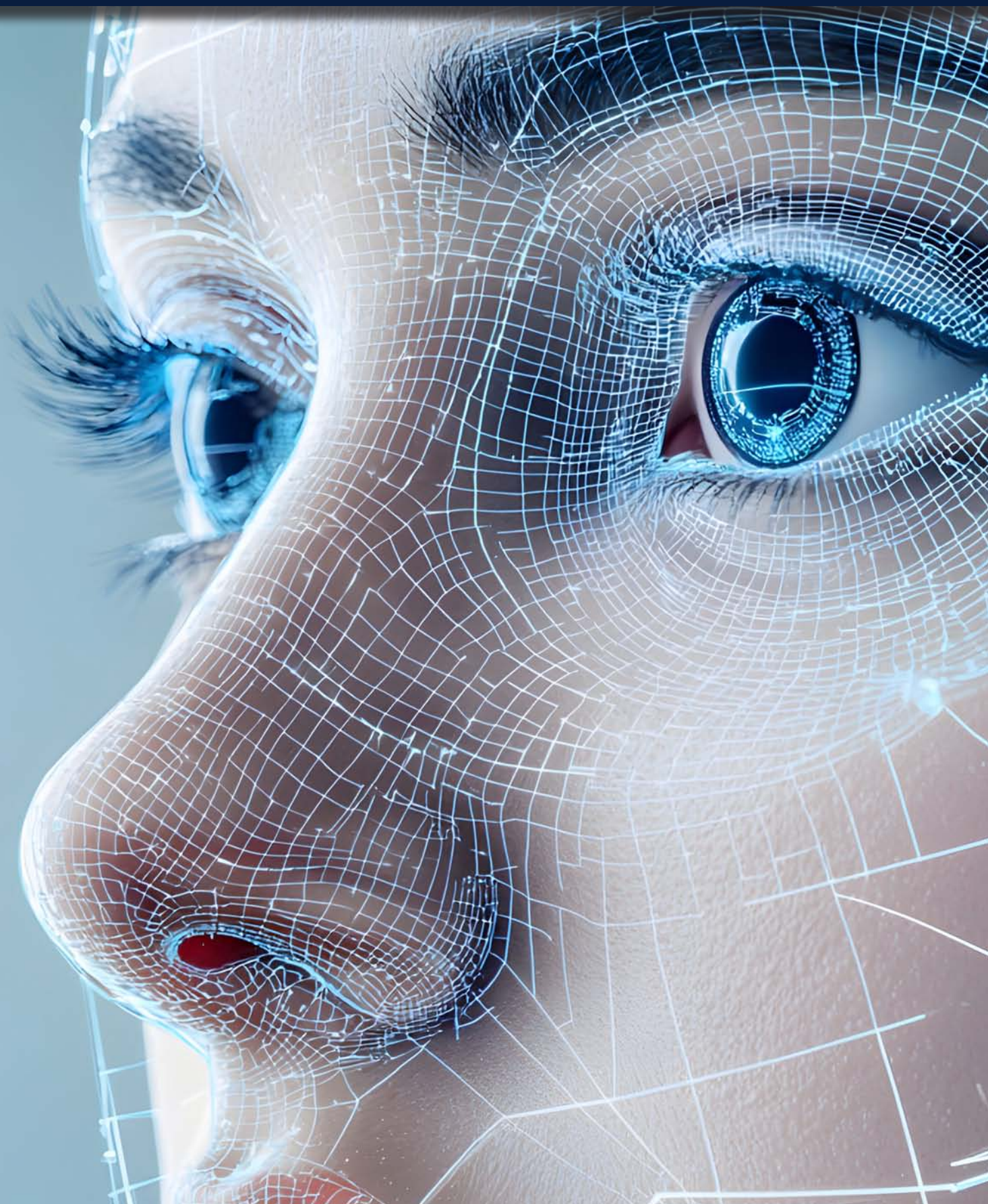

Wiadomości

• N O R M A L I Z A C J A •

PKN

1/2026

1/2026

3 OD REDAKCJI

AKTUALNOŚCI

- 4 Naprzód z ESPR!
Ekoprojekt, Cyfrowy Paszport Produktu i rola CEN i CENELEC w regulacjach UE

ZE ŚWIATA

- 6 Zaufanie w biometrii
Normy, etyka i bezpieczeństwo danych w erze AI

Z PRAC NORMALIZACYJNYCH

- 10 ISO 17298 i bioróżnorodność

- 14 Bezpieczne ferie zimowe

- 18 ORGANY TECHNICZNE – GRUDZIEŃ 2025

„WIADOMOŚCI PKN” to miesięcznik elektroniczny publikowany cyklicznie na stronie internetowej PKN www.pkn.pl od numeru 9/2011.

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Redaktor prowadzący:

Joanna Skalska – tel. 22 556 74 62

Redaktorzy:

Marta Hejduk – tel. 22 556 77 09

Wiktoria Pomorska – tel. 22 556 76 48

Skład:

Oskar Sztajer – tel. 22 556 77 62

Piotr Jotel – tel. 22 556 75 98

REDAKCJA:

skr. poczt. 411, 00-950 Warszawa 1

e-mail: redakcja@pkn.pl

WYDAWCA:

Polski Komitet Normalizacyjny, ul. Świętokrzyska 14, 00-050 Warszawa

Materiały publikowane w miesięczniku „Wiadomości PKN” są chronione prawami autorskimi. Ich kopiowanie i rozpowszechnianie (w całości lub części) wymaga zgody wydawcy, a cytowanie powołania się na źródło.

Artykuły publikowane w miesięczniku przedstawiają punkt widzenia Autorów i nie zawsze są tożsame z poglądami wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo do adyustacji tekstów i zmiany tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń.

© Copyright by Polski Komitet Normalizacyjny

Zdjęcia - Adobe Stock / PKN, okładka - © SanStocks / Adobe Stock

Szanowni Czytelnicy!

Początek 2026 roku wyraźnie pokazuje, że normalizacja coraz rzadziej kończy się na technicznych zapisach. Coraz częściej dotyczy spraw, które mają bezpośredni wpływ na sposób funkcjonowania organizacji, administracji i użytkowników. W świecie, w którym prawo, technologia i oczekiwania społeczne przenikają się na co dzień, normy stają się punktem odniesienia – pomagają porządkować informacje, umożliwiają porównywanie rozwiązań i budują zaufanie tam, gdzie same deklaracje nie wystarczają.

Ten numer „Wiadomości PKN. Normalizacja” dobrze pokazuje, jak szeroki jest dziś ten zakres. Z jednej strony mamy rozporządzenie ESPR i rozwój Cyfrowego Paszportu Produktu, które zmieniają sposób myślenia o danych produktów i ich cyklu życia. Z drugiej – dynamiczny rozwój technologii biometrycznych i sztucznej inteligencji stawiający przed organizacjami pytania nie tylko o skuteczność systemów, lecz także o etykę, odpowiedzialność i ochronę danych wrażliwych. Do tego dochodzi nowa norma ISO 17298, wprowadzająca bioróżnorodność do obszaru realnego, mierzalnego zarządzania, a nie wyłącznie deklaracji i strategii.

Wspólnym mianownikiem tych tematów jest potrzeba jasnych, spójnych ram, które pozwalają przełożyć cele regulacyjne, społeczne i środowiskowe na codzienną praktykę. Normy pełnią w tym procesie rolę stabilnej infrastruktury – nie zawsze widocznej, ale kluczowej dla przewidywalności, odpowiedzialności i porównywalności działań. To właśnie w tej przestrzeni spotykają się różne perspektywy: administracji, biznesu, nauki i ekspertów technicznych.

Polski Komitet Normalizacyjny jest miejscem, w którym dialog zamienia się w konkret – w projekty norm, uzgodnienia i decyzje podejmowane w Komitetach Technicznych i Grupach Roboczych. To tam kształtują się rozwiązania, które z czasem zaczynają porządkować rynek, administrację i codzienną praktykę organizacji. Dlatego warto być częścią tych prac, zanim staną się one punktem odniesienia dla innych – w Polsce, Europie i poza nią.

Joanna Skalska

Naprzód z ESPR!

Ekoprojekt, Cyfrowy Paszport Produktu i rola CEN i CENELEC w regulacjach UE

Europejski ekosystem zmienia się — i to bardzo szybko. Rozporządzenie w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, znane jako ESPR (Ecodesign for Sustainable Products Regulation), rozszerza zakres objętych nim produktów, przy jednoczesnym zachowaniu tych, które zostały już uwzględnione w dyrektywie w sprawie ekoprojektu. ESPR wprowadza nowe rodzaje wymogów ekoprojektowych, które mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia skutecznego wdrożenia zasad zrównoważonego rozwoju oraz gospodarki o obiegu zamkniętym.

W centrum tej dynamiki znajduje się Grupa Koordynacyjna CEN i CENELEC ds. Ekoprojektu (CEN CLC/COG Ecodesign). Kierowana przez Fern Snowden, a koordynowana przez sekretarz Alice Dorandeu

w ramach sekretariatu AFNOR CEF, COG monitoruje rozwój wydarzeń związanych z ESPR i przejściem od dyrektywy w sprawie ekoprojektu do nowego rozporządzenia. COG koordynuje prace zlecone przez Komisję Europejską w różnych komitetach technicznych CEN i CENELEC, które obejmują również CEN CLC/JTC 24 Digital Product Passport Framework and System. JTC 24 opracowuje architekturę Cyfrowego Paszportu Produktu (DPP), wykonując niezbędne prace nad interoperacyjnością DPP w celu przygotowania do wymiany danych o produktach między interesariuszami zaangażowanymi w obieg zamknięty. Oczekuje się, że jako wymóg wynikający z prawodawstwa UE, DPP będzie miał znaczący wpływ na wdrażanie zrównoważonego rozwoju, wykraczający poza granice UE.

foto: © Cre-Al-Tor / Adobe Stock

Za pośrednictwem ESPR, ale nie wyłącznie, Komisja Europejska wdraża Zielony Ład, który jest złożoną i szeroką strukturą wymagającą ścisłego monitorowania przez COG, eksperckiej wiedzy technicznej oraz dialogu z władzami.

Komisja Europejska zorganizowała niedawno drugą sesję Forum Ekoprojektu, podczas której CEN i CENELEC, reprezentowane przez Benjamina de Ville de Goyet, miały okazję przyczynić się do wdrożenia ESPR. Platforma stanowi okazję dla przemysłu do uzyskania informacji od KE na temat najnowszych zmian regulacyjnych i przyszłych wyzwań, odzwierciedlając tempo zachodzących obecnie zmian.

Ponieważ zmiany zachodzą bardzo dynamicznie, podążamy za nimi wspólnie. Wraz z nowymi grupami produktów końcowych i pośrednich zidentyfikowanymi przez Komisję jako priorytetowe, takimi jak tekstylia, meble, materace, opony, żelazo i stal oraz aluminium, rośnie zapotrzebowanie na specjalistyczną wiedzę ekspercką. COG oraz komitety techniczne CEN i CENELEC pracują nad tymi zmianami i zapraszają nowych ekspertów do współpracy. Tu dowiesz się, jak można zaangażować się w działalność normalizacyjną: <https://www.pkn.pl/twoj-klucz-do-normalizacji>

Źródło:
<https://www.cencenelec.eu/news-events/news/2025/brief-news/2025-12-19-moving-forward-with-espr/>

oprac. W.P.

foto. © Zaldy / Adobe Stock

Zaufanie w biometrii

Normy, etyka i bezpieczeństwo danych w erze AI

Ann-Marie Corvin

Normy z zakresu uwierzytelniania biometrycznego muszą obejmować aspekty etyczne niezbędne do budowania zaufania użytkowników.

Uwierzytelnianie biometryczne szybko staje się nowym cyfrowym uściskiem dłoni – sposobem weryfikacji tożsamości nie z użyciem hasła czy karty, a za pomocą ludzkiej twarzy, głosu i odcisków palców. Systemy rozpoznawania twarzy lub odcisków palców są obecnie stosowane w kontroli granicznej, transporcie i usługach finansowych. Amerykańska Administracja Bezpieczeństwa Transportu (Transportation Security Administration) testuje bramki eGates z funkcją rozpoznawania twarzy na głównych lotniskach, z kolei unijny system wjazdu/wyjazdu (European Union's entry and exit system – EES), wdrożony pod koniec 2025 r., wymaga od podróżnych spoza UE podania danych dotyczących twarzy i odcisków palców zamiast pieczętek w paszportach.

Wdrożenia te mają na celu przyspieszenie przemieszczania się i wzmocnienie bezpieczeństwa, jednak opierają się na dużych zbiorach wrażliwych informacji biometrycznych – danych, których nie da się łatwo zastąpić w przypadku naruszenia, w przeciwieństwie do haseł. Podstawę zapewnienia bezpieczeństwa technicznego stanowią Normy Międzynarodowe takie jak ISO/IEC 27001, które definiują systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji, oraz seria norm ISO/IEC 30107 obejmująca działanie urządzeń biometrycznych i środki zapobiegające podszywaniu się.

Zwiększone bezpieczeństwo dzięki rozpoznawaniu twarzy

Mike Gillespie, założyciel brytyjskiej firmy konsultingowej zajmującej się bezpieczeństwem twierdzi, że biometria zapewnia lepszą weryfikację w świecie rzeczywistym niż wcześniejsze systemy oparte na hasłach lub fizycznych nośnikach, takich jak karty. „Technologia biometryczna jest coraz częściej wykorzystywana do wzmocnienia fizycznej kontroli dostępu,” wyjaśnia. „W przeszłości systemy dostępu opierały się na kartach magnetycznych lub tokenach, co potwierdzało jedynie, że dana osoba ma odpowiednią kartę. Rozpoznawanie twarzy natomiast potwierdza obecność osoby faktycznie upoważnionej.”

Prawidłowo przechowywane i przetwarzane dane biometryczne mogą być bezpieczniejsze niż wiele innych form uwierzytelniania. Wiele nowoczesnych systemów wykorzystuje technologię potwierdzania żywotności, która pozwala upewnić się, że dana osoba jest fizycznie obecna, a nie że system analizuje zdjęcie lub nagranie wideo. Jednak nawet najbardziej zaawansowane systemy opierają się na bezpiecznym przechowywaniu danych i solidnym szyfrowaniu mających na celu zapobieganie nieautoryzowanemu dostępowi oraz zapewnienie, że w przypadku naruszenia bezpieczeństwa dane biometryczne pozostaną nieczytelne.

Słabe strony danych biometrycznych

Wyciek danych biometrycznych ma daleko idące konsekwencje, ponieważ mają one charakter trwały. W przeciwieństwie do haseł, odcisków palców czy twarzy nie można zmienić. Wyciek danych w Afganistanie w 2021 ilustruje to zagrożenie: po upadku rządu bazy danych biometrycznych i urządzenia przenośne zawierające odciski palców, skany tęczy i dane osobowe tysięcy Afgańczyków trafiły w niepowołane ręce. Niektóre urządzenia z nienaruszonymi danymi zostały później wystawione na sprzedaż na otwartym rynku. Ujawnienie tych danych stworzyło zagrożenia dla życia osób związanych z poprzednim rządem lub służbami bezpieczeństwa i pokazało, jak trwałe identyfikatory mogą zostać niewłaściwie wykorzystane.

Wraz z kolejnymi naruszeniami bezpieczeństwa rosną obawy, że cyberprzestępcy uczą się, jak oszukiwać systemy biometryczne lub systemy weryfikacji tożsamości, szczególnie te oparte na rozpoznawaniu twarzy. W jednej z głośnych spraw, brytyjskie przedsiębiorstwo inżynieryjne zostało oszukane na kwotę około 20 milionów funtów po tym, jak pracownik dołączył do wideokonferencji, podczas której oszuści podszywali się pod kadrę kierowniczą firmy, wykorzystując zmanipulowane przez sztuczną inteligencję nagrania audio i wideo.

Odpowiedzialne korzystanie z technologii

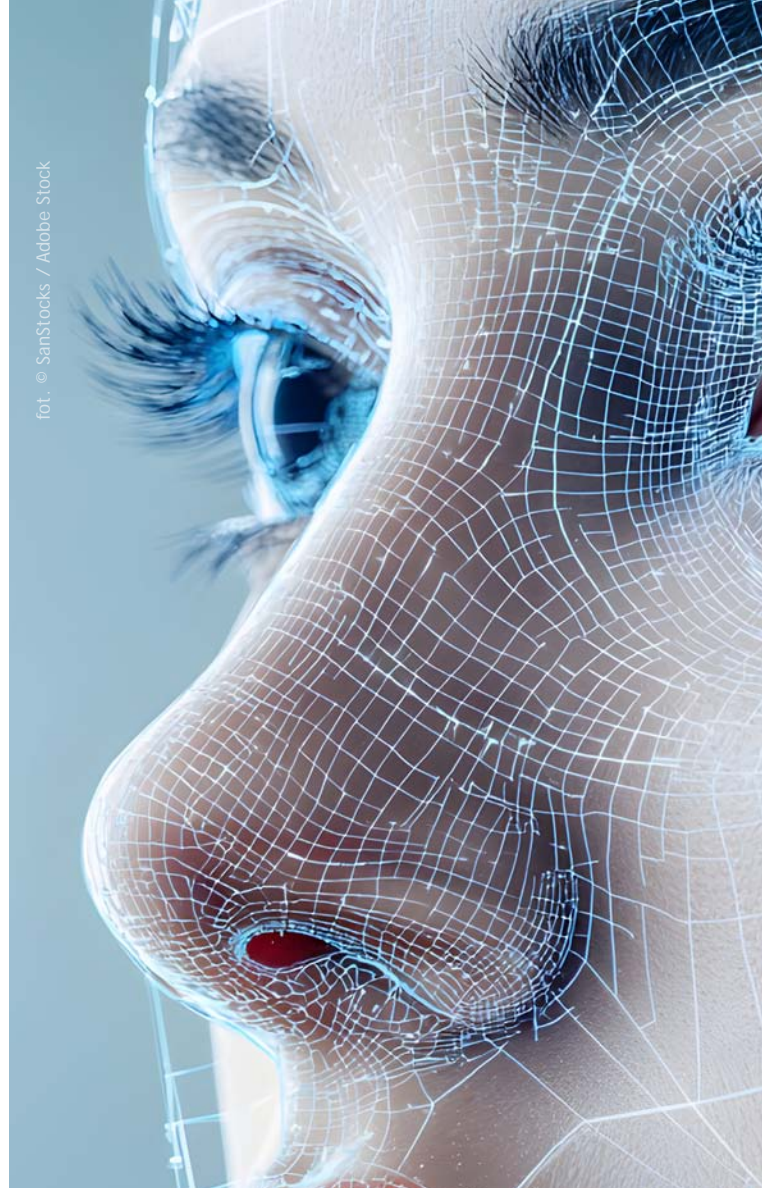
Zdaniem Gillespiego, te naruszenia wyraźnie wskazują, że sama technologia nie wystarczy. Jak zauważa: „Większość Norm Międzynarodowych dotyczących biometrii nadal koncentruje się na tym, jak sprawić, by technologia działała, a nie na tym, jak korzystać z niej w sposób odpowiedzialny”.

Zgadza się, że ramy techniczne – takie jak ISO/IEC 30107 – są niezbędne, nawet jeśli jego zdaniem na razie pomijają większość aspektów ludzkich i etycznych. Chociaż zagadnienie stroniczości zostało poruszone w normie ISO/IEC 19795-10, Gillespie wskazuje normę ISO 42001 dotyczącą systemów zarządzania dla godnej zaufania sztucznej inteligencji (AI) jako ważny globalny krok w kierunku wypełnienia tej luki. „Zastosowanie zapisów tej normy w biometrii skłania organizacje do oceny ryzyka związanego ze stroniczością, dyskryminacją, przetwarzaniem danych i wpływem na społeczeństwo” – uważa. – „Jednak zarządzanie zostaje daleko w tyle za tempem rozwoju – nadal próbujemy nadrobić zaległości.”

Jak ewoluują normy

Najnowszy plan prac komitetu ISO/IEC zajmującego się normami z zakresu biometrii (ISO/IEC JTC 1/SC 37) pokazuje, jak dynamicznie rozwija się ta dziedzina i jak pilnie potrzebne są nowe przepisy. W miarę jak biometria coraz bardziej splata się z AI, SC 37 prowadzi prace m.in. nad poprawą jakości obrazu twarzy w paszportach i podczas kontroli granicznych (ISO/IEC 29794-5) oraz nad normą dotyczącą zdalnych systemów identyfikacji biometrycznej (ISO/IEC 9868), opracowywaną w trybie przyspieszonym w odpowiedzi na unijne rozporządzenie w sprawie sztucznej inteligencji (AI Act). Plan ten podkreśla także rosnące znaczenie prac nad ochroną przed spoofingiem oraz technologiami deepfake, ulepszaniem technik bezpieczeństwa danych oraz aktualizacją podstawowych formatów wykorzystywanych do przechowywania danych biometrycznych na całym świecie.

Gillespie nadal obawia się, że normy z zakresu biometrii pozostaną „wysoce techniczne – skoncentrowane na tym, jak sprawić, by technologia działała efektywnie – a nie na tym, jak zapewnić jej właściwe stosowanie przez organizacje, które ją wdrażają”. Uważa, że przejrzystość, wyjaśnialność i odpowiedzialność powinny stanowić fundament zarządzania. „Bez tych trzech elementów, skończymy tak, jak w przypadku publicznego rozpoznawania twarzy w Wielkiej Brytanii: ze strachem, nieufnością i brakiem zaangażowania. Musimy być szczerzy co do celu, w jakim wykorzystujemy tę technologię, zamiast obawiać się, że przejrzystość w jakiś sposób osłabi bezpieczeństwo narodowe.” Jednym z istotnych elementów budowania zaufania jest świadoma zgoda użytkowników, konsumentów lub obywateli na udostępnienie swoich danych biometrycznych.

Etyczne założenia, za zgodą ludzi

Według Clive’a Bourke’a, szefa zlokalizowanej w Irlandii globalnej firmy zajmującej się weryfikacją tożsamości i świadczącej usługi biometryczne dla banków, firm telekomunikacyjnych oraz instytucji publicznych, wybór zawsze powinien należeć do użytkownika. „Należy oferować opcję niebiometryczną” – podkreśla. – „Zalecamy klientom zapewnienie bezpiecznych alternatyw dla wszystkich, którzy nie chcą korzystać z biometrii do identyfikacji. W niektórych regionach jest to wymagane przez prawo; ale nawet tam, gdzie nie jest – to właściwe postępowanie.”

Irlandzka firma twierdzi, że jej podejście jest „etyczne z założenia”. Dane wykorzystywane do szkolenia algorytmów są pozyskiwane w sposób etyczny i za zgodą użytkowników, co zapewnia globalną różnorodność oraz mierzalną rzetelność systemów. „Testujemy wydajność pod kątem uprzedzeń związanych z płcią, pochodzeniem etnicznym i kolorem skóry, a wyniki tych testów udostępniamy klientom, którzy chcą mieć pewność, że nasze systemy nie są dyskryminujące” – mówi Bourke.

Bourke dostrzega również potencjał współpracy międzybranżowej w zakresie zapobiegania oszustwom. „Uważamy, że istnieje potencjał dla wspólnej cyfrowej bazy danych „nieuczciwych podmiotów” – sposobu na oznaczanie znanych oszustów w różnych bankach a nawet branżach” – wyjaśnia. – „Technologia istnieje, ale zarządzanie nią – nie.”

Biometria behawioralna w przyszłości

Patrząc w przyszłość, Bourke przewiduje dynamiczny rozwój biometrii behawioralnej, obejmującej analizę sposobu, w jaki użytkownicy trzymają telefony, piszą na klawiaturze lub poruszają kursorem, aby odróżnić prawdziwe interakcje od botów lub sfalszowanych sesji. „Te subtelne sygnały behawioralne mogą stać się równie istotne jak twarz lub odcisk palca” – uważa. Przewiduje również integrację biometrii z agentami AI, którzy będą działać w imieniu użytkownika. „Twój cyfrowy asystent może wkrótce być w stanie automatycznie dokonywać małych zakupów, jednak w przypadku większych transakcji zatwierdzenie będzie wymagało potwierdzenia biometrycznego – podobnie jak w przypadku autoryzacji płatności dzisiaj.”

Zarówno Bourke, jak i Gillespie zgadzają się, że przyszłość biometrii zależy nie tylko od postępu technologicznego, ale także od zarządzania, etyki i zaufania publicznego. Jak mówi Gillespie: „Nie chodzi tylko o to, czy technologia działa. Chodzi o to, czy można ją wdrożyć w sposób sprawiedliwy, zgodny z prawem i etyczny. To, że coś może być zgodne z prawem niekoniecznie oznacza, że jest etyczne.”

Firma posiada szereg międzynarodowych certyfikatów – od brytyjskiej UK Digital Identities and Attributes Framework oraz europejskiego rozporządzenia eIDAS, aż po ISO/IEC 27001 dotyczącą zarządzania bezpieczeństwem informacji – i była jedną z pierwszych firm certyfikowanych zgodnie ze zmienionymi przepisami eIDAS, obejmującymi bardziej rygorystyczne wymagania w dziedzinie wykrywania deepfake’ów. Firma pracuje również nad uzyskaniem certyfikatu na zgodność z ISO 42001 z zakresu godnej zaufania AI.

Jak twierdzi Bourke, ochrona danych biometrycznych wymaga czegoś więcej niż tylko szyfrowania. „Przestrzegamy ścisłych ram ochrony prywatności zgodnie z RODO, które traktują dane biometryczne jako wrażliwe dane osobowe” – mówi. „Dane są szyfrowane podczas wysyłania i przechowywania, a klucze główne są przechowywane w sprzętowych modułach bezpieczeństwa. Chronimy dane przed atakami typu injection na poziomie urządzenia i jesteśmy regularnie kontrolowani, by mieć pewność, że dane przechowywane w naszej chmurze lub na serwerze klienta są równie bezpieczne.”

*Na podstawie IEC e-tech, Issue 06/2025
oprac. I.P.*

ISO 17298 – nowa era działań na rzecz bioróżnorodności

Nowy krok w globalnym systemie normalizacji

Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna (ISO) ogłosiła w październiku 2025 roku w Kigali w Rwandzie pierwszą na świecie normę poświęconą wspieraniu organizacji w podejmowaniu działań na rzecz różnorodności biologicznej. Dokument ISO 17298: Różnorodność biologiczna dla organizacji – Wytyczne i wymagania stanowi przełomowy punkt w globalnych wysiłkach na rzecz ochrony przyrody, po raz pierwszy stworzono bowiem spójne, praktyczne ramy, które pomagają firmom, instytucjom publicznym i samorządom w ocenie swojego wpływu na bioróżnorodność oraz w podejmowaniu realnych działań na rzecz jej ochrony.

Dlaczego bioróżnorodność ma znaczenie

Różnorodność biologiczna, rozumiana jako złożona sieć życia na Ziemi, stanowi podstawę funkcjonowania ekosystemów, gospodarek i społeczności. Jej utrata niesie poważne skutki – nie tylko środowiskowe, ale i ekonomiczne. Coraz częściej staje się również źródłem ryzyka operacyjnego, finansowego i wizerunkowego dla przedsiębiorstw. Zakłócone łańcuchy dostaw, rosnące koszty zasobów czy presja ze strony inwestorów i konsumentów sprawiają, że ochrona bioróżnorodności przestaje być wyłącznie kwestią etyczną – staje się elementem zarządzania ryzykiem i długoterminowej stabilności organizacji.

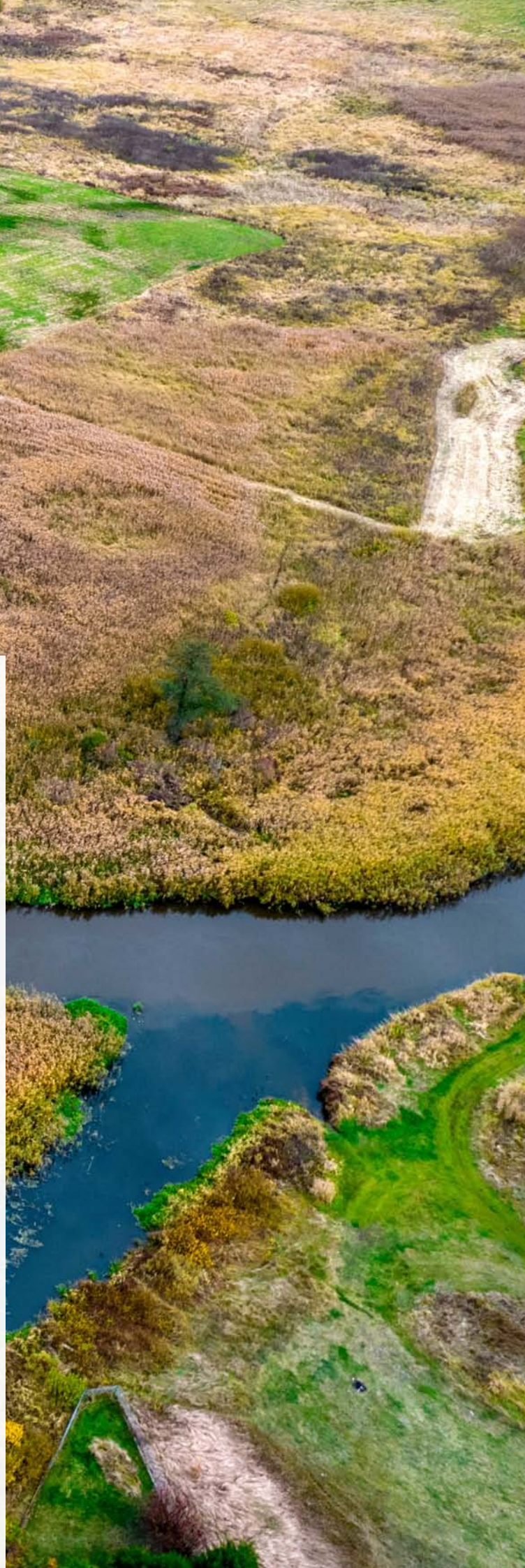
Norma ISO 17298 odpowiada na tę potrzebę, oferując organizacjom z całego świata narzędzie pozwalające na przejście od deklaracji do konkretnych działań. Jak podkreślają przedstawiciele ISO, integracja troski o różnorodność biologiczną z procesami zarządzania może prowadzić do systemowych zmian tam, gdzie są one najbardziej potrzebne – w codziennej działalności przedsiębiorstw i instytucji.

Struktura i założenia normy

ISO 17298 została opracowana przez Komitet Techniczny ISO/TC 331 ds. Bioróżnorodności, który skupia ekspertów z ponad 60 krajów. To pierwsza opublikowana norma tego komitetu, stanowiąca fundament dla dalszych prac nad kolejnymi dokumentami z tego obszaru.

Norma definiuje jednolite podejście do identyfikacji, pomiaru i zarządzania zależnościami oraz wpływem organizacji na różnorodność biologiczną. Zawiera wytyczne dotyczące:

- oceny ryzyka i szans związanych ze środowiskiem naturalnym;
- integracji aspektów bioróżnorodności z procesami decyzyjnymi;
- raportowania i ujawniania danych w sposób przejrzysty i porównywalny.

ISO 17298 kładzie nacisk na praktyczne zastosowanie i skalowalność – dzięki czemu mogą z niej korzystać zarówno duże korporacje, jak i małe i średnie przedsiębiorstwa, administracja publiczna czy miasta. Dokument zachęca do wyboru wskaźników opartych na nauce, które pozwalają mierzyć presję na środowisko, stan ekosystemów oraz skuteczność podejmowanych działań.

Spójność z istniejącymi inicjatywami

Jednym z najważniejszych założeń ISO 17298 jest jej interoperacyjność – zdolność do współdziałania z innymi uznanymi systemami i normami. ISO 17298 została zaprojektowana tak, aby uzupełniała istniejące rozwiązania, takie jak:

- PN-EN ISO 14001 dotycząca zarządzania środowiskowego;
- PN-EN ISO 26000 w zakresie odpowiedzialności społecznej;
- Grupa Robocza ds. Ujawniania Informacji Finansowych Związanych ze Środowiskiem Naturalnym (TNFD);
- Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ (SDGs).

Dokument wpisuje się również w realizację Globalnych Ram Różnorodności Biologicznej Kunming-Montreal, a zwłaszcza w Cel 15, dotyczący działań korporacyjnych i raportowania wpływu na przyrodę. Dzięki temu ISO 17298 stanowi brakujące ogniwo między celami polityk międzynarodowych a praktyką gospodarczą.

Znaczenie normy dla organizacji

Nowa norma stanowi odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na wiarygodne i porównywalne dane dotyczące relacji organizacji z naturą. Umożliwia spójne podejście do zarządzania wpływem środowiskowym, co może przyczynić się do poprawy zaufania inwestorów, dostępności finansowania oraz zgodności z oczekiwaniami regulatorów.

Zastosowanie normy ISO 17298 przynosi korzyści w wielu obszarach – od zwiększenia odporności operacyjnej, poprzez lepsze zarządzanie ryzykiem środowiskowym, aż po budowanie reputacji odpowiedzialnego partnera biznesowego. Dokument promuje również przejście od ujawniania danych do realnego działania, zachęcając organizacje do opracowania planów wdrożeniowych i oceny postępów.

Nowa generacja norm bioróżnorodności

Publikacja ISO 17298 to dopiero początek prac w obszarze normalizacji działań na rzecz przyrody. W Komitecie Technicznym ISO/TC 331 trwają już prace nad kolejnymi dokumentami, które obejmą m.in. słownictwo związane z bioróżnorodnością, metody pomiaru przyrostu netto różnorodności biologicznej oraz charakterystykę produktów opartych na gatunkach rodzimych.

Wspólnym celem tych inicjatyw jest stworzenie spójnego, technicznego fundamentu, który pozwoli prowadzić działania prośrodowiskowe w sposób wiarygodny, porównywalny i przejrzysty. Dzięki temu organizacje na całym świecie będą mogły skuteczniej przyczynić się do powstrzymania i odwrócenia degradacji przyrody.

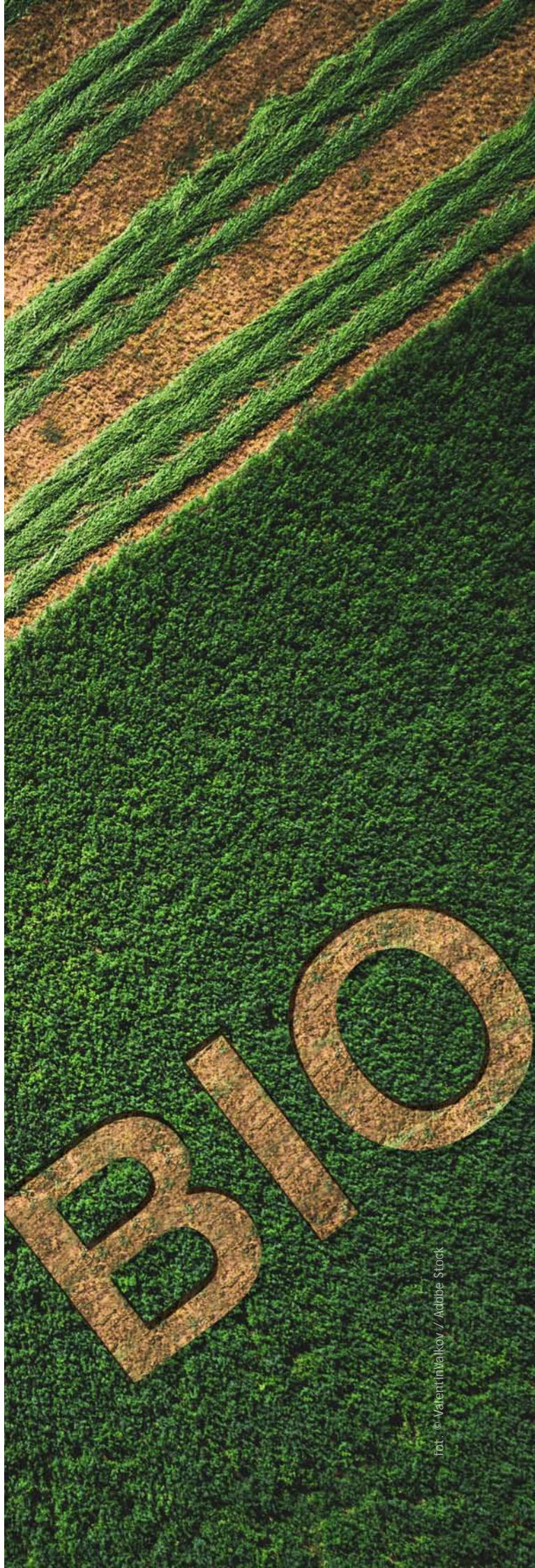
Ku przyszłości opartej na odpowiedzialności

Norma ISO 17298 sygnalizuje nową fazę w podejściu do zarządzania środowiskowego – taką, w której troska o przyrodę staje się integralnym elementem działalności organizacyjnej. Stanowi ona narzędzie nie tylko dla specjalistów ds. zrównoważonego rozwoju, lecz także dla kadry zarządzającej, inwestorów i decydentów publicznych.

Dzięki globalnemu uznaniu i jasnym wytycznym norma ta może odegrać kluczową rolę w przekształceniu pomysłów i ambicji w konkretne działania. ISO 17298 to zaproszenie do współodpowiedzialności – krok w stronę świata, w którym bioróżnorodność przestaje być marginalnym tematem, a staje się jednym z filarów nowoczesnego zarządzania.

Oprac. na podstawie
www.esgnews.com
www.edie.net
www.environment-analyst.com
www.forbes.com
www.commercialriskonline.com

W.P.

Bezpieczne ferie zimowe
– normalizacja sportów zimowych

Gdy ferie zimowe już trwają, tysiące osób spieszą na stoki i lodowiska – z nartami, deskami snowboardowymi, łyżwami czy sankami w bagażnikach samochodów. Dla wielu to wspaniała zabawa i aktywny wypoczynek, ale także sytuacje, w których bezpieczeństwo sprzętu ma kolosalne znaczenie. Podobnie jak odzież ochronna czy środki BHP w pracy, sprzęt sportowy też podlega określonym normom, które pomagają producentom projektować produkty bezpieczne, trwałe i przewidywalne w użytkowaniu.

Podstawą normalizacji w branży zimowego sprzętu sportowego są Normy Międzynarodowe ISO, które opisują techniczne wymagania, metody badań oraz parametry produktów takich jak narty, buty narciarskie, wiązania czy kaski. Te normy nie zawsze są bezpośrednio widoczne na półce sklepowej, ale stoją za procesami projektowania i certyfikacji produktów dostępnych dla klientów.

Jednym z kluczowych obszarów normalizacji jest zakres systemu montażu, regulacji i współpracy nart z wiązaniami i butami. Norma ISO 11088:2023 dotyczy procedur montażu, regulacji i kontroli systemu narty-wiązanie-but (skrótowo S-B-B) – czyli całego zestawu, który musi działać spójnie, bezpiecznie i przewidywalnie dla narciarza. To oznacza, że sklep czy serwis, zanim odda zestaw klientowi, powinien zadbać o to, aby wiązania były poprawnie ustawione i dopasowane do butów oraz stylu jazdy użytkownika. Takie procedury są szczególnie istotne, ponieważ sprzęt, który nie jest właściwie dopasowany, może w razie upadku nie zadziałać prawidłowo – na przykład nie wypiąć się przy silnym obciążeniu, co zwiększa ryzyko kontuzji.

W obrębie specyfikacji sprzętu zimowego istnieje też wiele szczegółowych norm dotyczących konkretnego wyposażenia. Skład i właściwości techniczne nart – takie jak wytrzymałość, sprężystość, rozkład masy czy właściwości krawędzi – również są określane przez normy ISO i ich metody badań. W normach takich jak ISO 7138:2017 czy ISO 6003:2017 szczegółowo opisano metody pomiaru elastyczności nart oraz innych parametrów technicznych, które wpływają na stabilność i kontrolę jazdy.

Podobnie wygląda normalizacja dotycząca styków i interfejsów sprzętu, czyli miejsc, w których elementy łączą się ze sobą. W przypadku butów narciarskich stosowana jest norma ISO 5355:2019, która określa wymagania i metody badań butów z tradycyjną płaską podeszwą stosowaną w wiązaniach alpejskich. Dbą ona o to, by buty i wiązania były kompatybilne

i aby mechanizmy zadziałały w sposób przewidywalny podczas zjazdu. Również buty do snowboardu mają swoje normy i choć są to normy starsze, to nadal często wykorzystywane w praktyce i projektowaniu sprzętu: np. PN-ISO 11634:2002 opisuje właściwości interfejsu między butem a wiązaniem snowboardowym.

Nie sposób mówić o bezpieczeństwie zimowych sportów bez wspomnienia o kaskach narciarskich i snowboardowych. Chociaż nie wszystkie aspekty ich konstrukcji są objęte jedną normą, w Europie powszechnie stosowana jest PN-EN 1077, która określa wymagania dotyczące odporności na uderzenia, penetrację oraz właściwości mechaniczne skorupy ochronnej i systemu mocowania kasku.

Kask wyprodukowany zgodnie z ww. normą to produkt, który przeszedł serię testów zderzeniowych i został dopuszczony do użytkowania w kontekście sportów zimowych, co sprawia, że znacznie lepiej chroni głowę w przypadku upadku czy kolizji na stoku. Warto przy tym pamiętać, że w Polsce istnieją również przepisy dotyczące obowiązku noszenia kasków – szczególnie przez dzieci i młodzież – co dodatkowo podkreśla wagę ich funkcji ochronnej w sezonie narciarskim.

Ochrona oczu i twarzy podczas jazdy jest kolejnym elementem, który normy również uwzględniają. PN-EN ISO 18527-1 opisuje wymagania i metody badań dla gogli narciarskich i snowboardowych, które mają chronić przed szkodliwym promieniowaniem UV, wiatrem, opadami i mechanicznymi zagrożeniami w warunkach dynamicznej jazdy.

Czy sanki również mają normy? Dla samych sań normy ISO dla sprzętu sportowego są mniej powszechne – głównie dlatego, że sanki traktowane są raczej jako zabawka rekreacyjna, a nie sprzęt sportowy wymagający certyfikacji technicznej podobnej do nart czy kasków. Jednak i tutaj bezpieczeństwo wynika z praktycznych zasad projektowania: solidne materiały, stabilna konstrukcja, brak ostrych krawędzi i wytrzymałe mocowania zamków czy linki to elementy, które producenci często tworzą z myślą o zgodności z ogólnymi normami bezpieczeństwa produktów konsumenckich.

Osobną kategorią sprzętu zimowego są łyżwy, które również podlegają określonym wymaganiom technicznym i normom bezpieczeństwa. Jednym z podstawowych dokumentów normalizacyjnych w tym obszarze jest norma PN-EN 15638 łyżwy - Wymagania bezpie-

czeństwa i metody badań, która określa minimalne wymagania bezpieczeństwa, metody badań, oznakowanie oraz informacje, jakie producent powinien dostarczyć użytkownikowi.

Normy sprzętu zimowego działają jak „linie bezpieczeństwa”, obecne na każdym etapie projektowania, produkcji i użytkowania. Obejmują one nie tylko narty, deski snowboardowe, buty, wiązania i kaski, lecz także sprzęt rekreacyjny, taki jak sanki i łyżwy. Nie są to wyłącznie zapisy techniczne, ale realne wytyczne wpływające na przewidywalność zachowania sprzętu, skuteczność ochrony oraz bezpieczeństwo użytkowników. W okresie ferii zimowych, gdy stoki i lodowiska w całej Polsce intensywnie tętnią życiem, świadomość istnienia tych norm pomaga korzystać z zimowych aktywności w sposób bardziej odpowiedzialny, spokojny i komfortowy.

Źródła:

<https://www.iso.org/ics/97.220.20/x/>

https://www.iso.org/standard/84084.html?utm_

<https://webstore.ansi.org/standards/sis/SSEN156382009>

https://www.helmetsupplier.com/pl/news/Classification-and-certification-of-Ski-Helmets.html?utm_

<https://blog.ansi.org/ansi/>

[snowboard-boot-and-binding-standards/?utm_](https://blog.ansi.org/ansi/snowboard-boot-and-binding-standards/?utm_)

Oprac. W.P.

Fot. © Jharr / Adobe Stock

ORGANY TECHNICZNE

foto. © comzeal / Adobe Stock

GRUDZIEŃ 2025

Komitety Techniczne

Zmiany umiejscowienia Sekretariatów Komitetów Technicznych

W grudniu prowadzenie sekretariatu:

- KT 259 ds. Poczty przejął Polski Komitet Normalizacyjny po rezygnacji Poczty Polskiej SA

Nowi Przewodniczący Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w KT 208 ds. Napędów i Sterowań Pneumatycznych dra hab. inż. Pawła Andrzeja Łaskiego prof. PŚk. reprezentującego Politechnikę Świętokrzyską
- w KT 215 ds. Projektowania i Wykonawstwa Konstrukcji z Drewna i z Materiałów Drewnopochodnych mgr inż. Annę Policińska-Serwę reprezentującą Stowarzyszenie Producentów Płyt Drewnopochodnych w Polsce
- w KT 243 ds. Symboli i Znaków Graficznych mgra inż. Marcina Ochenkowskiego reprezentującego Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpżarowej im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowy Instytut Badawczy
- w KT 282 ds. Techniki Światłowodowej mgra inż. Andrzeja Tymeckiego reprezentującego ABST Sp. z o.o.

Nowi Zastępcy Przewodniczącego Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego:

- w KT 31 ds. Górnictwa Nafty i Gazu dra inż. Jacka Kunysza reprezentującego ORLEN S.A.

Nowi Sekretarze Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała do pełnienia funkcji Sekretarza:

- w KT 259 ds. Poczty mgr inż. Izabelę Grodek z Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

Nowi członkowie Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała na członka KT następujące podmioty:

- AFL Telecommunications Poland Sp. z o.o. do KT 282 ds. Techniki Światłowodowej
- Akademię Łomżyńską do KT 319 ds. Produktów Biobazowych
- CERTIVIA Sp. z o.o. do KT 126 ds. Rur Stalowych, KT 127 ds. Surowców Hutniczych i Stali, KT 128 ds. Projektowania i Wykonawstwa Konstrukcji Metalowych i Konstrukcji Zespoleń, KT 145 ds. Stali Jakościowych i Specjalnych i KT 146 ds. Kształtowników Stalowych
- Centrum Certyfikacji BARG Sp. z o.o. do KT 195 ds. Prefabrykatów z Betonu
- Donaldson Polska Sp. z o.o. do KT 17 ds. Pojazdów i Transportu Drogowego
- Firmę Doradczą ISOTOP S.C. A. Wilczyńska-Piliszek, S. Piliszek do KT 115 ds. Hałasu w Środowisku
- Górka Cement Sp. z o.o. do KT 270 ds. Zarządzania Środowiskowego
- HMS Sp. z o.o. do KT 165 ds. Spawania i Procesów Pokrewnych
- Intel Technology Poland Sp. z o.o. do KT 341 ds. Technologii Kwantowych
- Jarosław Bakinowski Engineering do KT 265 ds. Komunikacji Miejskiej
- Politechnikę Śląską do KT 253 ds. Akustyki Architektonicznej
- Polską Sekcję IEEE do KT 342 ds. Cyfrowego Paszportu Produktu
- Stowarzyszenie Ekosystem – Dziedzictwo Natury do KT 121 ds. Jakości Wody – Badania Chemiczne – Substancje Nieorganiczne
- VOLVETIA sp. z o.o. do KT 53 ds. Kabli i Przewodów

Odwołani członkowie Komitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN odwołała z członkostwa w KT następujące podmioty:

- GRAF POLSKA Sp. z o.o. z KT 278 ds. Wodociągów i Kanalizacji

Podkomitety Techniczne

Nowi Przewodniczący Podkomitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała na 4-letnią kadencję do pełnienia funkcji Przewodniczącego:

- w PK 2 ds. Rowerów w KT 17 ds. Pojazdów i Transportu Drogowego mgra inż. Pawła Rajwę reprezentującego Urvis Bike sp. z o.o.

Nowi członkowie Podkomitetów Technicznych

W grudniu Prezes PKN powołała do PK następujące podmioty:

- Politechnikę Krakowską im. Tadeusza Kościuszki do PK 2 ds. Asfaltów w KT 222 ds. Przetworów Naftowych oraz Produktów Podobnych Pochodzenia Biologicznego i Syntetycznego

NOWE SZKOLENIA ON-LINE PKN

Systemy zarządzania nowej generacji: od zgodności do kultury organizacyjnej

Symulator kryzysowy – incydenty, awarie, naruszenia

Człowiek jako najstarsze ogniwo – praktyczne zarządzanie ryzykiem ludzkim

Kultura bezpieczeństwa organizacji – warsztat dla liderów i menedżerów

Odpowiedzialność zarządu w obszarze bezpieczeństwa informacji i ochrony danych

Poznaj wszystkie szkolenia